

Комеморација Проф. Светомир Бојанин (1932 - 2024)

Данас смо се окупили на овом тужном скупу да говоримо о проф. др Светомира Бојанина, дечјем психијатару, професору, писцу, вернику, ментору, добром човеку

Инспирисана Доситејевим наравоученијем „ од добрих ћеш се добру научити, ако ли се међу зле помешаш изгубићеш и оно што имаш ума...“, могу рећи да смо ми који смо имали част и привилегију да радимо са професором Бојанином могли много од њега да научимо.

Својом посвећеношћу детету и његовом здравом развоју он још једном оправдава и потврђивао је да је „Дете је отац човека“ и „Детињство је родитељ човекове личности“. Генерације стручњака у области дечије психијатрије, специјалне педагогије, логопедије и сродних струка своја прва професионална искуства стицала су уз професора Светомира Бојанина.

Његова успешна каријера лекара и наставника сразмерна је квалитету односа који је остварио са свима нама укљученим у психијатрију.

Проф. Бојанин превасходно истиче начела ољуђености, а то значи препознавања другог у себи и себе у другима. Доброта и љубав, како каже, стоје у темељу нашег бића па нас ни смрт не може поништити у очима оних који нас воле. Он истиче да не постоје коначна знања и готова решења јер висине узлета и дубине падова једнако прате човека од његова постанка све до данас на његовом људском путу сумњи и посртања. Трагање за смислом подразумева да је дете мера човековог постојања па и могућности да, ако сачува дете у себи, човек још са земље може да додирне небеске висине...

Кратко ћу се осврнути на богату биографију: Др Светомир Бојанин, дечији психијатар, рођен је 1932. године у Болману, у Барањи. Рођен је из брака трговца и учитељице, учио школу и студирао и, како сам уме скромно да каже, као дете и као мали се није ни по чему истицао. Своју каријеру дечијег психијатра започео је у Институту за ментално здравље од самог његовог оснивања (1963. год) радом на Одељењу за децу и омладину. Стручно се усавршавао у Паризу на Институту за ментално здравље којим је руководио проф. Лебовиси, и у Психолошкој лабораторији Анри Русел при Психијатријској болници Света Ана, којом је руководио проф. Зазо. Ово стручно усавршавање је значајно утицало на његово даље усмерење ка психотерапији, неуропсихологији и психијатрији у заједници.

Током свога рада у Институту основао је две нове организационе јединице за децу:

а) Одсек за свеобухватну психијатријску заштиту деце и омладине на територији општине Стари град – 1973. године и б) Дневну болницу за децу - 1985. године.

Стручна јавност га познаје, поред осталог, и као професора који је увео предмет неуропсихологија на Универзитет у Београду и предавао га на Дефектолошком и

Медицинском факултету. Аутор је и коаутор два универзитетска уџбеника и више стручних монографија из области психијатрије развојног доба.

Дневна болница за децу у Институту за ментално здравље (ИМЗ) у Београду од 2012. године носи име нашег чувеног дечијег психијатра проф. др Светомира Бојанина. Ова болница намењена је дијагностици и третману деце узраста од 3 до 12 година која имају проблем са сложеним развојним и емоционалним проблемима.

Проф. др Светомир Бојанин је након пензионисања на Институту за ментално здравље и на Дефектолошком факултету (1998) наставио да сарађује са колегама из других установа. Од оснивања је члан једне од најстаријих невладиних организација "Помоћ породици" где је председник стручног савета и консултант за рани развој. Као предавач и реализатор стручног усавршавања о тешкоћама у учењу и даље је ангажован у организацији "Помоћ породици" која је регистрована за делатност образовања. Професор Бојанин је годинама активан и у пољу хуманитарно-милосрдног рада па са тим циљем своје стручне савете пружа и у Православном пастирско-саветодавном центру Српске православне цркве, Архиепископије београдско-карловачке.

О раду и делу проф. др Светомира Бојанина можемо се упознати кроз његове радове, књиге, уџбенике, интервјуе, радо је виђен гост у медијима, још увек активан, са непресахлим ентузијазмом и радним еланом, спреман да помогне онима који помоћ траже.

Шира јавност га је упознала као аутора књиге "Школа као болест" (1991.) у којој је исказао своје ставове о неприкладном односу савремене школе према менталном здрављу деце и омладине која их похађа. После анализе промена у овој области протеклих десет година, и увида да се криза савремене школе убрзано продубљује, професор Бојанин у књизи "Тајна школе", као одговор на овај изазов, представља широј јавности један модел школе каква би она требала да буде, као и целовиту анализу стања у савременом, пре свега домаћем, школству. Он сматра да је у садашњем тренутку неопходно развијати ваннаставне активности у школи и тиме ову институцију учинити средиштем друштвеног живота ученика који је похађају.

Мени омиљена књига професора Бојанина је Волети али како - Основе савремене психотерапије јер се пита „а шта је с љубављу?“ ...“некада прво заволимо, а потом образлажемо и проучавамо, објашњавамо то што већ у напред волимо: а некада прво обавимо анализу и увид, а потом, то уочено почињемо и да волимо“.

Бити добар психотерапеут свом пацијету значи бити слушалац с радозналошћу, који уздржано додаје и побуђује његову пажњу за проблем који га тишти - „бити учитељ другом не значи показати свом ученику амбицију да га нечему ми научимо, нити је лечитељ ту да истиче своју намеру да некога излечи“. Оно што је важно, а што у данашње време због захтева за временским оквирима чини се све више недостаје, јесто да и лечитељ мора да

оствари самопознавање себе самог као личност јер ће само тако успешно и добро обављати своје активности. Он инсистира да ... ”душа ми упорно прелази на страну добротe у терапијском процесу”. Делује ми да би искрени чин добротe може више терапијски учинити него било које вештачко, емоционално конторлисано становиште које често одликује „терапија“.

Професор Бојанин је писао да сваки човек има по неку мудрост, а међу многим људима увек се јави по неки мудри човек. Мера менталног здравља је склоност проналажења доброг у свему. И зато је Доситејева награда отишла у праве руке.

Франкл наглашава да се живот може учинити смисленим на три начина: прво преко онога што дајемо и пружамо животу, затим преко онога што узимамо из света, и треће преко става који заузимамо према судбини која више не може да се промени (према патњи која је заиста непромењива – неизлечива болест, губитак члана породице)”,

Београд, 18.01.2024.

Проф. др Милица Пејовић Милованчевић